

¹STICHTING DEELNEMERSBELANG PLANTAGES GHANA

Achtergrond bij de berichtgeving over Global Green in de Telegraaf

Dinsdag 18 april 2006 pakte De Telegraaf uit met de kop “**Zwendel in groen teakhout**”. De krant meldde op de voorpagina dat de Ondernemingskamer in Amsterdam op verzoek van de Ghanese aandeelhouder Osei Bonsu een onderzoek heeft ingesteld naar het Global Green b.v. uit Boxtel.² In het artikel zegt Bonsu, zelf voor 45% aandeelhouder en mede-directeur van dit bedrijf en van de teak-plantages in Ghana, dat hij grootschalige fraude vermoedt met het geld dat Nederlandse participanten in die plantages hebben geïnvesteerd. Hij stelt aanwijzingen te hebben dat percelen teakbomen van de plantages in Ghana ‘dubbel’ zijn verkocht en dat de Nederlandse aandeelhouder-directeur van het bedrijf, John von Berg, geld van participanten in eigen zak heeft gestoken.

De Stichting Deelnemersbelang Plantages Ghana betreurt de suggestieve berichtgeving, die daarna de nodige onrust bij de participanten heeft veroorzaakt. Het bericht in de Telegraaf is naar het oordeel van de Stichting niet alleen suggestief, het geeft een volstrekt eenzijdig en onjuist beeld van de feiten. De Stichting veroordeelt de gevolgde handelwijze van de Telegraaf omdat de journalist het wederhoor van de Stichting terzijde heeft gelegd.

De Stichting wil u als participant maar ook alle andere betrokkenen bij deze zaak volledig informeren over de feiten en de gang van zaken zoals die aan de Stichting bekend zijn en zoals die uit de onderliggende bewijsstukken blijken.

Allereerst worden hierna vanaf de start van Global Green in 1994 de feiten in Ghana op een rijtje gezet. Daarna wordt vanaf 2005 de gang van zaken in Nederland geschetst. Tenslotte geeft de Stichting aan welke vervolgstappen nodig zijn om te bewerkstelligen dat de contracten zoals die met u zijn afgesloten worden nagekomen. De Stichting kan uiteraard niets garanderen maar zal alles doen wat redelijkerwijs in haar vermogen ligt om te bevorderen dat de bomen in de plantages tot de eindkap kunnen doorgroeien en er opbrengsten komen.

Strijd om de macht in Ghana

Allereerst moet worden benadrukt dat de Stichting geen aanwijzingen heeft dat er sprake is van oplichting of verduistering door John von Berg. Integendeel. Van het geld dat participanten sinds ongeveer 1996 aan Von Berg hebben toevertrouwd, staat er in Ghana ruim 1000 hectare goede teak. De bomen staan er daadwerkelijk en zijn sinds de aanplant met beleid en zorg onderhouden voor een optimale houtopbrengst.

Bonsu is aanvankelijk belast met de financiële administratie

De Stichting constateert wel dat er sprake is van een hoog opgelopen persoonlijk conflict om de macht tussen de beide directeuren-aandeelhouders Bonsu en Von Berg. Bron van het conflict is het handelen van Bonsu, die aanvankelijk vanaf de start in 1994 belast was met de financiële administratie, het operationele management en het regelen van formele zaken rond de plantages in Ghana. Von Berg bemerkte echter gaandeweg steeds meer dat Bonsu met geld van het bedrijf waarover hij als mede-directeur kon beschikken op eigen naam contracten sloot en hij op eigen naam niet te controleren opdrachten aan aannemers gaf. Eind 1998 trad Von Berg tegen Bonsu op. Von Berg eiste financiële verantwoording van

Bonsu over de voorgaande jaren. Von Berg had in goed vertrouwen de financiële administratie aan zijn mede-directeur overgelaten zodat hij zich kon concentreren op het aanleggen van de plantages. In Nederland zorgde zoon Bob von Berg als directeur van het verkoopkantoor Global Green b.v. en verkoper Co Meijer voor het binnenhalen van participanten in een zeer concurrentiegevoelige markt.

Bonsu sluit op eigen naam het pachtcontract voor Mampong

Von Berg kwam er achter dat Bonsu in 1997 en 1998 gelden van de bankrekening had opgenomen om het grondgebruik voor de plantage in Mampong te verwerven. Dit pachtcontract zette Bonsu niet op naam van Global Green Limited maar zette deze op eigen naam. Hij betaalde gelden niet aan de rechthebbende gemeenschap van Mampong maar betaalde andere bevriende en invloedrijke personen. Bonsu verzuumde daarbij ook om het pachtcontract zoals dat wettelijk is voorgeschreven, voor goedkeuring aan de Ghanese Pachtkamer voor te leggen. Tegenover Von Berg hield Bonsu vol dat het contract wel op naam van Global Green Limited was gesteld en dat het al geruime tijd voor goedkeuring bij de koning lag.

Zoals al gezegd riep Von Berg eind 1998 Bonsu tot de orde. Bonsu kon transacties niet verantwoorden. Daarop zegde Von Berg zijn vertrouwen op in Bonsu als capabel en toegewijd bestuurder van het bedrijf. Von Berg trok het mandaat van Bonsu in om nog zelfstandig over de bankrekeningen van de beide plantages Bonsuvonberg Farms (Somanya) en Global Green Limited (Mampong) te kunnen beschikken. Ook halveerde hij zijn jaarsalaris van \$ 60.000,-

Bonsu kon deze schoffering als machtig en invloedrijk zakenman in de Ghanese havenstad Tema niet over zijn kant laten gaan. Daaropvolgend begon Bonsu de eerste juridische rechtszaken in Ghana (Tema) aan te spannen om de financiële touwtjes daadwerkelijk in handen te krijgen. Bonsu liet daarop in 1999 zijn advocaat een brief schrijven waarin Von Berg werd gesommeerd om per omgaande hem het inzicht in de participanten, de bankafschriften, het ingelegde geld en in de onkosten van het verkoopkantoor in Boxtel te geven.

Overval in Somanya in 2001

In 2000 moesten de bestaande contracten voor de plantage in Somanya als gevolg van nieuwe Ghanese pachtwetgeving in een nieuw pachtcontract met de lokale gemeenschap worden omgezet. Bonsu heeft het tot stand komen van dit pachtcontract op alle manieren tegengewerkt. Hij heeft daartoe anderen aangezet tot geweld en intimidatie. In 2001 leidde dit tot een overval op de plantage. Er werden vernielingen aangericht. Op spandoeken stond te lezen 'No more Dutch Jews to step on our land at Somanya'. Von Berg werd verweten de chieft van Somanya in het gezicht te hebben geslagen toen deze op het hoofdkantoor in Accra Von Berg een wurgcontract voorlegde om te ondertekenen. In een Ghanese krant (Ghanian Chronicle) is dit zogenaamde voorval breed uitgemeten. Von Berg heeft zich een jaar lang niet op de plantage in Somanya kunnen vertonen.

Onafhankelijke commissie onderzoekt de overval in Somanya

Om er toch voor te zorgen dat er een voor alle partijen aanvaardbaar pachtcontract met de lokale gemeenschap van Somanya zou worden gesloten heeft Von Berg daarop het Ghanese Ministerie van Bosbouw ingeschakeld om te bemiddelen.

In 2002 wordt een onafhankelijke commissie van 3 wijze mannen benoemd om de overval op de plantage in Somanya te onderzoeken. Deze commissie stelt vast dat het conflict in Somanya voortkomt uit de machtsstrijd tussen Bonsu en Von Berg. De commissie komt verschillende malen bij elkaar en voert gesprekken met de personen die in de zaak zijn betrokken. Bonsu komt niet opdagen; of hij is telefonisch niet bereikbaar of hij zit in het buitenland. De commissie concludeert dat het overduidelijk is dat Bonsu er in geslaagd is om een valse voorstelling van zaken te geven over het in eigen zak steken van het geld van de Nederlandse investeerders door Von Berg. Vervolgens concludeert de commissie dat dit tot onrealistisch hoge verwachtingen over de opbrengsten van de plantage bij de lokale chieft en gemeenschap van Somanya heeft geleid. Vervolgens wordt geconstateerd dat desondanks Von Berg bereid is om namens het bedrijf een nieuw pachtcontract af te sluiten. De commissie is er zich van bewust dat door het optreden van Bonsu ook economische belangen van Ghana ernstig worden geschaad. Ook het personeel op Somanya begrijpt dat werkgelegenheid op het spel staat. Zij stellen een gezamenlijke petitie op aan de president van Ghana (John Kufour). Hierin verzoeken zij de terugkeer van Von Berg op de plantage in Somanya.

Onrust op de plantage in Mampong in 2002

Intussen raken in het najaar van 2002 ook de gemoederen in Mampong verhit. De rechthebbende regionale chieft van Mampong en de Pachtkamer verklaren het contract dat Bonsu op eigen naam heeft afgesloten nietig omdat het door een valse voorstelling van zaken tot stand is gekomen. Global Green Limited sluit een nieuw pachtcontract met de rechthebbende regio-chieft van Mampong. Dit pachtcontract wordt door de Pachtkamer goedgekeurd. Bonsu zet juridisch de aanval in op zowel Global Green Limited als de regio-chieft in Mampong. Hij bestrijdt de rechtsgeldigheid van het contract dat Global Green Limited met de regionale gemeenschap van Mampong heeft afgesloten. Op de plantage breekt daarop een staking uit dat met het nodige geweld gepaard gaat. Een klein deel van het personeel eist hogere salarissen en meer faciliteiten van Global Green Limited. Degenen die niet meedoen aan de staking maar gewoon willen werken worden met geweld bedreigd en geterroriseerd. De politie in Mampong moet ingrijpen om de gemoederen weer tot bedaren te brengen.

Het personeel dat aan de staking heeft meegedaan schrijft in juli 2003 aan Bonsu dat zij nog geld van hem tegoed hebben. Bonsu heeft hen beloofd de salarissen door te betalen voor de periode van de staking maar komt deze afspraak blijkbaar niet na. Ook stelt het personeel dat enkele collega's door zijn handelwijze zijn ontslagen en als gevolg daarvan nu zonder werk zitten.

Voor de politiecommandant ter plaatse is het duidelijk dat Bonsu de onrust onder het personeel op de plantage in Mampong heeft aangestookt. Ook de poging van Bonsu om hem om te kopen draagt bij aan het oordeel dat Bonsu met 'alle' middelen probeert de macht in het bedrijf naar zich toe te trekken door de bedrijfsvoering te ondermijnen. Von Berg dient een strafrechtelijke aanklacht 'fraudulent breach of trust' tegen Bonsu in. De beschuldiging wordt door de betreffende politiecommandant zelf, inmiddels politiechef van de Brong-Ahafo Region in midden Ghana, aan de Stichting bevestigd in een persoonlijk gesprek.

Kort geding in 2003 over een 'dubieuze' lening ?

Bonsu laat het niet hierbij. Hij spant een nieuwe rechtszaak aan. Hij start in juni 2003 een kort geding voor de civiele rechter van het hoger gerechtshof in Accra. Hij vraagt deze rechter om te verklaren dat een lening van Bonsuvonberg Farms Limited aan een farmaceutisch bedrijf is aangegaan illegaal is omdat dit buiten hem om is gegaan. De

lening is op 30 november 1998 aangegaan. In de uitspraak stelt de rechter onomwonden dat de lening niet buiten om hem is gegaan omdat hij zelf het initiatief voor deze lening heeft genomen. Voorts wordt geconcludeerd dat de lening rechtmatig is. De rechter is met Von Berg van mening dat de bedoelingen van Bonsu in deze zaak niet oprecht zijn.

Bonsu verliest vanaf 2004 terrein in Ghana

In 2004 wordt het pachtcontract voor de plantage in Somanya ondertekend. Ook wordt dan de strafzaak tegen Bonsu die door de politiecommandant ter plaatse wordt ondersteund voor het onrust stoken in Mampong in behandeling genomen. Begin 2005 wordt Bonsu door hoofd-officier van justitie in Kumasi in staat van beschuldiging gesteld en wordt Bonsu vervolgd. Sinds 20 december 2005 wordt Bonsu door het gerechtshof in Kumasi gezocht. Op 22 december 2005 stelt de advocaat van Bonsu in Ghana dat de beschuldiging van Von Berg, de hoofdofficier van justitie en van de inspecteur generaal van politie van het nationaal hoofdbureau in Ghana vals is. Op grond van procedurele argumenten stelt de advocaat van Bonsu dat de hoofdofficier zijn cliënt niet zou mogen vervolgen. Voorst stelt hij dat Von Berg hem het inzicht over het ingelegde geld van de participanten onthoudt.

Er is dus een ernstig conflict in Ghana. De Stichting stelt echter vast dat de bomen door de inspanningen van Von Berg nog steeds groeien en dat er rechtsgeldige pachtcontracten voor de plantages in Somanya en Mampong zijn. Wel constateert de Stichting dat het kapschema als gevolg van de machtsstrijd is vertraagd.

Het verloop van de procedures in Ghana heeft de positie van Bonsu inmiddels in belangrijke mate gemarginaliseerd en wordt hem daar het vuur aan de schenen gelegd.

De machtsstrijd waait over naar Nederland

Omdat Bonsu in Ghana terrein verliest exporteert hij de machtsstrijd naar Nederland en schakelt hij hier een Nederlands advocatenkantoor in om zijn belangen hier te behartigen. De advocaten van Bonsu verzoeken Global Green b.v. in april 2005 de informatie te geven over de participanten en het ingelegde geld. Ook stellen zij dat Bonsu vermoedt dat Von Berg meer participaties heeft verkocht dan er hectares zijn en dat hij het geld van de participanten in eigen zak heeft gestoken. Zij sommeren Global Green b.v. om zo spoedig mogelijk een vergadering van aandeelhouders uit te schrijven. Ook eisen de advocaten alle bankrekeningafschriften op. Zij dreigen met het inschakelen van de Nederlandse Ondernemingskamer als er geen gevolg wordt gegeven aan het verzoek. Op 22 juli 2005 wordt op grond van het enquêterecht, bij de Ondernemingskamer gevraagd een onderzoek in te stellen naar Global Green b.v. in Boxtel, de vennootschap die als verkoopkantoor van de participaties heeft gefungeerd.³

Aandeelhoudersvergadering in oktober 2005

Op 14 oktober 2005 houdt Global Green b.v. de gevraagde aandeelhoudersvergadering. Op deze vergadering stemmen de advocaten van Bonsu tegen het vaststellen van de jaarverslagen. Ook betwisten zij de aandelen van Hugo Groeneveld omdat daardoor Bonsu in de minderheid is. De jaarverslagen worden bij meerderheid van stemmen goedgekeurd. Dat Von Berg ook tijdens deze aandeelhoudersvergadering niet bereid is de namen van participanten bekend te maken is voor de stichting niet onbegrijpelijk: het ligt voor de hand dat Bonsu zal proberen participanten te bewegen tot collectieve, wellicht juridische acties tegen Global Green BV en tegen Von Berg persoonlijk. De advocaten van Bonsu laten hierover tijdens de vergadering geen twijfel over bestaan.

De Ondernemingskamer benoemt Haffmans als onderzoeker

Na de mondelinge behandeling op 22 september 2005 wijst de Ondernemingskamer op 15 november 2005 het verzoek om enquête toe. De heer drs. O.P.M. Haffmans wordt aangesteld als onderzoeker van Global Green b.v. De advocatenkosten (€ 2.973,-) en de kosten van Haffmans (€ 10.000,-) komen voor rekening van Global Green b.v.

Reden voor toewijzing van het verzoek om 'enquête' was voor de Ondernemingskamer dat Global Green b.v. niet voldaan zou hebben aan zijn verplichting om Bonsu in redelijke mate inzicht te verschaffen in de bedrijfsmatige activiteiten van en de financiële gang van zaken bij Global Green b.v. De Ondernemingskamer deelt de 'zorg' van Bonsu dat Global Green b.v. de verplichtingen naar de participanten niet kan nakomen. Global Green b.v. heeft verder volgens de rechter van de Ondernemingskamer niet de bijzondere zorgplicht in acht heeft genomen jegens Bonsu als minderheidsaandeelhouder. Door het conflict tussen beide heren is Bonsu nooit verschenen op vergaderingen in Ghana noch in Nederland. Ook tijdens een buitengewone aandeelhoudersvergadering op 4 november 2004 in Accra waarbij Groeneveld ook aanwezig is laat Bonsu verstek gaan. Overigens was aanvankelijk afgesproken dat Von Berg hem zou vertegenwoordigen in deze formaliteiten.

De Ondernemingskamer benoemt Van Hassel als bewindvoerder

Eind december 2005 verzoekt Bonsu de Ondernemingskamer om lopende het onderzoek van Haffmans een voorlopige voorziening te treffen. Von Berg blijft weigeren de gegevens van de participanten te openbaren omdat die dan ook aan Bonsu bekend worden. Om de kosten van Haffmans te financieren verzoekt Global Green b.v. de aandeelhouders om bij te passen door nieuwe aandelen uit te geven. De vergadering van aandeelhouders staat gepland op 20 januari 2006. In het verzoek om voorlopige voorziening geeft Bonsu aan dat hij bereid is Haffmans uit eigen zak te betalen omdat hij vreest dat door uitgifte van aandelen zijn positie wordt verzwakt. Bonsu verzoekt de Ondernemingskamer om een bewindvoerder voor Global Green b.v. aan te stellen en Bob von Berg als directeur te schorsen.

Op 18 januari 2006 wijst de Ondernemingskamer het verzoek van Bonsu toe, schorst de directeur Bob von Berg en benoemt mr. W.G. van Hassel als bewindvoerder. De Ondernemingskamer is van oordeel dat Global Green b.v. onvoldoende meewerkt aan het onderzoek. Voor de Ondernemingskamer is het doorslaggevend dat de kosten van Haffmans nog niet zijn betaald. Daarbij stelt de Ondernemingskamer ook dat de kosten van Van Hassel voor rekening van Global Green b.v. komen.

Zo zijn in januari 2006 de heren Haffmans en Van Hassel via de Ondernemingskamer aan het werk. Op 19 januari 2006 last Van Hassel de door Global Green b.v. uitgeschreven aandeelhoudersvergadering af en verzoekt hij om als voorschot maar alvast € 10.000,- ex BTW naar zijn bankrekening over te maken. Hij ontslaat vervolgens verkoper Co Meijer waardoor er geen participaties meer verkocht kunnen worden en weigert vervolgens als bewindvoerder een aanvraag om vergunning bij de Autoriteit Financiële Markten in te dienen. Op 31 januari 2006 schrijft Van Hassel dat hij zich zorgen maakt over zijn vergoeding en dat de aanstelling als bewindvoerder door de Ondernemingskamer niet pro deo is. Omdat de Ghanese bosbouwondernemingen geen geld willen overmaken naar Global Green b.v. ziet hij geen andere oplossing dan het faillissement van Global Green b.v. Hij roept op om € 11.900,- voor hemzelf en € 7.400,- voor Haffmans over te maken.

Daaropvolgend neemt Bob von Berg op 31 januari 2006 ontslag van Global Green b.v. omdat hij in deze situatie niet meer kan functioneren en hij als speelbal wordt uitgespeeld.

Op 1 februari 2006 sturen de advocaten van Bonsu Bob von Berg als directeur van Global Green b.v. nog een brief waarin zij Global Green b.v. sommeren om per omgaande een vergunning bij de Autoriteit Financiële Markten aan te vragen. Voorts zijn zij erg bezorgd over de onkostenvergoedingen van Haffmans en Van Hassel. Ook verzoeken zij Bob von Berg dat hij zijn ontslag intrekt.

Eind februari 2006 verzoekt Van Hassel de Ondernemingskamer om zijn benoeming ongedaan te maken omdat er een faillissement is aangevraagd door Co Meijer wegens achterstallig salaris. Op 7 maart 2006 beëindigt de Ondernemingskamer de benoeming van van Hassel.

De bewindvoerder heeft – naar het oordeel van de Stichting: zonder zich te verdiepen in de achtergronden van het bedrijf en het conflict – het faillissement van Global Green b.v. aangevraagd. De Stichting neemt het bewindvoerder ook kwalijk dat hij herziening van de beslissing om het enquêterecht toe te wijzen heeft tegengehouden. Door de advocaat van Global Green b.v. was de Ondernemingskamer verzocht om die beslissing nog eens te herzien op grond van het opsporingsbevel van Bonsu in Ghana.

Op verzoek van Bonsu beslist de Ondernemingskamer op 21 februari 2006 dat Haffmans bevoegd is tot het binnentreden van de woning van Von Berg om informatie te verkrijgen. Ook wordt Von Berg nogmaals gelast alle informatie over de participanten aan Haffmans te tonen.

De Ondernemingskamer heeft nog geen eind-uitspraak gedaan.

Bankafschriften worden opgevraagd en het faillissement wordt doorgezet

Inmiddels is door de Ondernemingskamer, met een rechterlijke machtiging, ook financiële informatie opgevraagd bij de RABO-bank in Boxtel. Ook hebben de advocaten van Bonsu via een kort geding in 's-Hertogenbosch de bankafschriften bij de RABO in Boxtel opgevraagd. Deze zijn nu in handen van de advocaten van Bonsu.

Het faillissement is recent door de rechtbank in Den Haag uitgesproken omdat verkoper Co Meijer nog het salaris opeist over 2 maanden nadat hij door Van Hassel naar huis is gestuurd. Co Meijer is overigens in dienst getreden bij concurrent Terra Vitalis. De curator is vorige week gestart met afwikkelen van faillissement.

De Stichting buitenspel

De Stichting heeft de belangen van de participanten mondeling en schriftelijk onder de aandacht van Haffmans, Van Hassel en de Ondernemingskamer gebracht. De Stichting heeft zich bij de Ondernemingskamer gemeld als belanghebbende en gewezen op de keerzijde van het verzoek van Bonsu. Daarbij is benadrukt dat de feiten in Ghana de insinuaties over het verkoopkantoor Global Green b.v. volstrekt weerspreken. Bedacht dient bovendien te worden dat niet Bonsu, maar de participanten de kapitaalverschaffers van de plantages zijn.

De Stichting heeft dit aspect bij brief van 20 februari 2006 schriftelijk onder de aandacht gebracht van de heer Haffmans en de Ondernemingskamer, maar daar tot op heden geen inhoudelijke reactie op gehad. Van Hassel als bewindvoerder van Global Green b.v. schuift de inbreng van de Stichting op het bordje van Haffmans. De Stichting stelt vast dat de juridische procedures vooral over de financiële belangen van de participanten gaan, maar van de participanten zelf, in de vorm van de Stichting, wordt geen nota genomen. Overwogen wordt dan ook om daarop verdere juridische actie te ondernemen.

Procederen tegen Von Berg en/of de bosbouwondernemingen in Ghana

Het collectieve belang van de participanten is niet gebaat met juridische procedures tegen Global Green of Von Berg, noch in Ghana noch in Nederland. In het belang van de participanten dient het werk aan de plantages gewoon door te gaan om de contracten met de participanten, als de afgesproken looptijd voorbij is, ook daadwerkelijk na te komen.

De Stichting meent dat procederen niet alleen zinloos is (de bomen groeien immers nog en van wanprestatie of onrechtmatige daad tegenover de participanten is geen sprake) maar dat het alleen maar schadelijk is voor de participanten. Het houdt de familie Von Berg financieel en feitelijk van hun werk. Uiteindelijk leidt het tot het verder ondermijnen van de plantages in Ghana. Alleen de advocaten van Bonsu en Bonsu zelf worden er wijzer van. Dit kan nooit in het belang van de onderneming of de participanten zijn; wanneer participanten zich daartoe laten verleiden, leggen zij letterlijk en figuurlijk niet alleen de bijl aan de wortel van hun eigen bomen maar ook aan die van anderen.

Bonsu schaadt de mensen in Ghana en het milieu

Het belang bij het welslagen van het hele plantage-project omvat bovendien meer dan de financiële belangen van de participanten in Nederland. Ook de belangen van Ghana worden ernstig geschaad. Bonsu bewijst zijn eigen landgenoten geen dienst door investeerders kopschuw te maken om voortaan nog in Ghana te investeren en er werkgelegenheid te scheppen. Ook het beleggen in groene en sociaal verantwoorde teakfondsen wordt (weer) in een kwaad daglicht geplaatst. Het in grootschalige plantages produceren van hardhout als alternatief voor het kappen van tropisch bos wordt zo onderuit gehaald. Natuur en milieu worden verder leeggeroofd, de gewone Ghanees blijft weer berooid achter.

Waarom beleggen in teak plantages? De belangrijkste reden hiervoor is dat grootschalige aanpak van de productie van tropisch hardhout in plantages zowel uit sociaal-economisch als uit ecologisch oogpunt doelmatig is. Het tegengaan van de verdere achteruitgang van de tropische bossen is alleen te bereiken door de mensen daar zelf een inkomen te laten verwerven. Armoede in de ontwikkelingslanden is namelijk één van de belangrijkste oorzaken van het onbeheerst kappen van tropische bossen. Plantages zijn arbeidsintensief, waardoor ze veel werkgelegenheid opleveren. Systematisch onderhoud (wieden, snoeien, dunnen) van de plantage draagt bij aan een snelle groei. Dit intensieve onderhoud, in combinatie met het tropische klimaat, leidt tot een efficiëntere houtproductie dan de natuurlijke groei. Door hun grootschaligheid hebben plantages bovendien een grotere bijdrage aan het herstel van het milieu ter plaatse dan lokale initiatieven voor kleinschalige projecten. Het ecosysteem van de plantage is verder de eerste stap terug naar een dichte tropische begroeiing van kaalgekapte gebieden. Anders dan bij lokale initiatieven voorkomen grootschalige plantageprojecten, die met westers geld de groeiperiode van ongeveer 20 jaar financieel kunnen overbruggen, dat de dagelijkse levensbehoeften de lokale bevolking dwingt hun bomen voortijdig te kappen.

Daarnaast zijn er nog de neveneffecten van de plantageteelt. Het blijkt dat in de directe omgeving van een plantage meer lokale landbouwactiviteit ontstaat door gebruik van de ontsluitingsweg naar de plantage en door de aanstekelijke werking die van de plantage uitgaat. De lonen van het plantagepersoneel hebben een economische spin-off in de lokale gemeenschap. Zij krijgen vaak bovendien extra faciliteiten in de vorm van medische voorzieningen, behuizing en aanvullende opleiding. Sommige plantages voorzien boeren in de directe omgeving van teakstekken voor het planten van een huisperceel en een vorm van begeleiding om te voorkomen dat de bomen te vroeg worden gekapt.

Het is dus ook voor Ghana zelf van het grootste belang dat investeringen naar Ghana blijven komen. Ghana heeft de mensen, de ruimte en het klimaat voor het grootschalig produceren van hardhout voor de wereldmarkt. Een bedrijf zoals Global Green moet in Ghana een

visitekaartje zijn voor het aantrekken van investeringen en Ghana zou kunnen laten zien dat het werkt aan 'good-governance' van het landsbestuur.

Veel participanten hebben juist ook om bij te dragen aan de gedachte 'People, Planet, Profit' hun geld in deze plantages gestopt.

Hoe nu verder?

In het collectieve belang van **alle** participanten staan de Stichting de volgende drie acties voor ogen:

1. de bosbouwondernemingen in Ghana aanspreken om op korte termijn weer een aanspreekpunt in Nederland te maken waar participanten met vragen over de plantages en de commerciële dunning in Somanya terecht kunnen.
2. zowel Nederlandse als Ghanese instanties en belanghebbenden benaderen om te bewerkstelligen dat Bonsu stopt met procederen en onrust stoken, zo nodig via juridische procedures;
3. de bosbouwondernemingen in Ghana aanspreken om zo spoedig mogelijk de Stichting verder inzicht te bieden in de bedrijfsvoering in Ghana zodat objectief kan worden vastgesteld dat er voldoende middelen zijn om de plantages te onderhouden en dat de contracten van de participanten kunnen blijven worden nagekomen.

Stichting Deelnemersbelang Plantages Ghana

Secretaris:

Mr drs R.L. Beijnen

Smalriemseweg 25 c

4112 NA BEUSICHEM

0345-503750 (privé)

rbeijnen@hetnet.nl

---

¹ Sinds 1996 ondersteunt de Stichting het collectieve belang van participanten. De Stichting ondersteunt de belangen door constructief de directie van Global Green b.v. en de daaraan in Ghana gelieerde bosbouwondernemingen over de voortgang van de plantages aan te spreken. Ook worden jaarlijks de plantages bezocht en wordt hierover in de nieuwsbrief gerapporteerd. In december 2005 zijn de plantages nog door de Stichting bezocht.

De Stichting benadrukt dat zij tot voor kort geen wettelijk instrument in handen had om bedrijfsgevoelige gegevens af te afdwingen zoals bijvoorbeeld een raad van commissarissen die wel heeft. Wellicht biedt het recent ingevoerde wettelijk toezicht in de Wet financiële dienstverlening ook voor de Stichting een handvat om alsnog inzicht in deze gegevens te krijgen.

² De Global Green organisatie bestaat uit 5 rechtspersonen. Global Green b.v. is het verkoopkantoor in Nederland. De Ghanese bosbouwondernemingen waarin Bonsu ook aandeelhouder is bestaan uit Bonsuvonberg Farms Limited en Global Green Limited waarin respectievelijk de plantages Somanya en Mampong zijn ondergebracht. De plantage in Dormah is ondergebracht in Dormah International Forestry Limited en het zadencentrum in International Treeseed Center Limited.

³ Het enquêterecht in handen van de ondernemingskamer heeft zich volgens mr. G.J.H. van der Sangen van de Universiteit van Tilburg ontwikkeld tot een 'multi purpose' procedure voor ondernemingsrechtelijke geschillen van allerhande aard.